

Sorø Klosterkirke – Absalons værk

Sorø Klosterkirke, der ejes af Stiftelsen Sorø Akademi, er sognekirke for Sorø. Det er en af de største middelalderkirker i Danmark. Det skyldes, at den er opført som gravkirke for Hviderne, en rig og magtfuld stormandsslægt, som havde sin hovedgård i Fjenneslev mellem Sorø og Ringsted.

Slægtens mest berømte medlem, Københavns grundlægger Absalon, blev biskop i Roskilde i 1158 og senere ærkebiskop i Lund.

I 1161 indkaldte han cisterciensermunke fra Esum, som byggede kirke og klosteret rundt om Fratergården (Brødrenes Gård). Med stadig støtte fra Hviderne trivedes klosteret og kirken stod færdig, da biskop Absalon døde i 1201. Han blev begravet på den fornemste plads – foran højalteret – og mange af Hviderne har gravplads i kirken.

Cistercienserne opførte kirken i tidens helt nye og meget smukke materiale røde brændte teglsten – ”Munkesten”. Den romanske kirkebygning er efter munkeordenens skik enkelt og uden trang til udsmykning. Kirkerummets store skønhed præges af de gotiske hvælvinger, som blev opført allerede i 1200-tallet, da det oprindelige træloft brændte.

Kirkens indre var i katolsk tid opdelt, så den vestlige ende var forbeholdt klosterets udefra kommende gæster. Derefter fulgte en afdeling til lægbrødrene, som ikke var egentlige munke, men som arbejdede på klosterets jorde og deltog i kirketjenesten, hvor de havde eget alter i midtskibet. Længst mod øst var munkenes kor med adgang direkte fra sovesalen ad trappen i søndre korsarm.

Gennem middelalderen voksede Sorø Klosters anseelse. Således ligger Kristoffer d. II, Valdemar Atterdag og Margrethe d. I's søn Oluf begravet i kirken.

Klosterkirken har undergået en del forandringer og renoveringer gennem tiden, hvoraf den seneste større kan henføres til 1870'erne, hvor datidens store restaurator Jacob Kornerup restaurerede den berømte Skjoldefrise og udførte de markante dekorationer af kirkerummet, som er unikke for Sorø Klosterkirke.

Ved den forestående renovering vil denne gang følgende større arbejder komme i spil:

- Udskiftning af den ene halvdel af blytaget.
- Renovering af kirkens indvendige væg- og loftoverflader inklusive dekorationer.
- Eftergang af kirkens konstruktive forhold – statik.
- Renovering af el og varmeinstallationer.
- Ændring af kirkens indgangsparti og adgangsforhold.
- En række funktionelle forhold i Kirken.

Arbejderne vil fordrer anvendelse af en række specialuddannede håndværkere og fagfolk fra ind- og udland.

Det meget omfattende klostergods, som dækkede store områder på Sjælland, overgik ved reformationen i 1536 til kronen. Frederik den II stiftede på dette grundlag i 1586 Stiftelsen Sorø Akademi og gav en fundats, der siden har været grundlag for skolevirksomhed i og omkring det gamle klostergods.

Stiftelsen Sorø Akademi ejer og driver i dag bl.a. ca. 5.000 ha skov- og landbrug, der hidrører i hovedsagen fra dette klostergods. Se evt. mere om Stiftelsen på www.stiftsor.dk.

På YouTube, cils.dk, ligger 3 små videoklip fra Sorø Klosterkirke, omhandlende: Historien – gravene – og skjoldefrisen.